

Zorgvisie Sint-Lodewijk Beitem

Inleiding

'Niet alle kinderen zijn sterren, maar we kunnen ze wel allemaal doen schitteren.'

Deze gedachte vormt samen de schoolvisie de basis voor onze zorgvisie. Welbevinden en betrokkenheid komen op de eerste plaats. Dit is de basisvoorwaarde om tot leren, tot ontwikkeling te komen. Om die reden besteden we veel aandacht aan een positief en veilig klasklimaat en aan de socio – emotionele ontwikkeling.

Hulpvragen van kinderen willen we zo vlug mogelijk herkennen en aanpakken. Hiervoor is een nauwe samenwerking met ouders vereist. We hechten ook veel belang aan de doorstroming tussen kleuterschool en lagere school en bieden ondersteuning bij de overstap naar secundair onderwijs.

De spilfiguur voor een maximale ontplooiing van het kind is uiteraard de klasleerkracht. Deze probeert zoveel mogelijk preventief en remediërend te werken. Dit in samenwerking met het zorgteam, directie en CLB. De klasleerkracht zorgt voor een klasklimaat waarin ieder zich goed voelt, zowel zwakkere als meer getalenteerde kinderen.

Bij ons op school worden zorguren en SES-uren ingezet in de brede zin van het woord. 'Een versnippering en een hokjesmentaliteit waarbij gedacht wordt in termen van 'soorten uren' en 'soorten kinderen' moet absoluut vermeden worden.' (Canisius 2003). De kinderen die zorg nodig hebben of kansarm zijn, behoren niet altijd tot de SES-groep. Anderzijds zijn niet alle kinderen die tot de zogenaamde doelgroep behoren kansarm.

Een krachtige, veilige leeromgeving wordt gebouwd op enkele principes:

- Rekening houden met verschillen tussen kinderen en deze aanvaarden.
- Rekening houden met het eigen tempo, het eigen ontwikkelingsproces van elk kind.
- De zelfstandigheid van kinderen ondersteunen en stimuleren.
- De totale persoon in het onderwijsaanbod betrekken zodat elk kind de kans krijgt om zijn/haar talent te ontwikkelen.
- Kinderen gericht voorbereiden op de overgang van derde kleuterklas naar eerste leerjaar en van zesde leerjaar naar secundair onderwijs.
- Uitgaan van een positieve ingesteldheid.
- Handelen vanuit een ontmoetende leerkrachtenstijl: kinderen respecteren en waarderen zoals ze zijn, actief luisteren naar kinderen,...
- Ieder kind als bekwaam beschouwen, in elk kind het positieve zien en dit ahv positieve bewoordingen ook beschrijven. Etiketten en stereotypen worden vermeden.
- Respect tonen voor de culturele en sociale achtergrond van alle kinderen.
- Goed observeren en duidelijk rapporteren.

Om aan ieders noden te voldoen wordt er gedaan aan binnenklasdifferentiatie. Dit zowel naar onder als naar boven toe. Door het creëren van zorggroepjes, aangepaste opdrachten, ... proberen we tegemoet te komen aan de noden van alle kinderen. Overleg tussen klasleerkracht en zorgteam/directie is hierbij een regelmatig gebeuren.

Het zorgbeleid op onze school verloopt volgens het zorgcontinuüm. Ons team begeleidt leerlingen en ouders en overlegt ook met externen. We maken gebruik van buitenschoolse hulp (CLB, ondersteuningsnetwerk, logo, reva,...), maar ook van kennis en expertise binnen ons eigen team. Het digitaal systeem 'Schoolonline' helpt ons de zorgvragen en genomen maatregelen in kaart te brengen en ondersteunt ons in het handelingsgericht werken. Regelmatig intern overleg, maar

ook overleg met externen, ouders,... is in dit proces een must. In dit overleg spelen klasleerkracht, zorgcoördinator en directie een belangrijke rol.

We zetten sterk in op een vertrouwensrelatie met de ouders, want zij vormen een zeer belangrijke schakel in de ontwikkeling van de kinderen. We doen dit door:

- Informele en formele contacten (oudercontacten, infoavond, schoolfeest, gesprekjes aan de schoolpoort,...)
- Openheid over de vorderingen van de leerlingen. Toetsen worden regelmatig meegegeven, voorzien van de nodige, gepaste feedback.
- Op het rapport niet alleen cognitieve, maar ook sociale vaardigheden en attitudes te evalueren.
- Oudercontacten te organiseren tussendoor op vraag van gelijk welke betrokken partij.
- De ouders uit te nodigen op een MDO of zorgoverleg en hen ook te erkennen als ervaringsdeskundigen.

Schoolintern wordt ook op regelde tijdstippen overleg georganiseerd tussen:

- zorgteam en directie
- zorgteam en klasleerkrachten (overgangsgesprekken, op vraag van de klasleerkracht, gestructureerd na afname van genormeerde toetsen, nav rapporten, bij het invullen van het KVS, als voorbereiding op een MDO, ...)
- zorgcoördinatoren en zorgleerkrachten van de scholengemeenschap.
- zorgteam, directie en CLB. Dit ahv structurele contactmomenten.

Het zorgcontinuüm

Dit bestaat uit 4 fasen die in elkaar overvloeien:

- Fase 0: brede basiszorg
- Fase 1: verhoogde zorg
- Fase 2: uitbreiding van de zorg
- Fase 3: doorverwijzing naar een school op maat

Fase 0: brede basiszorg

Vanuit de visie dat kinderen mogen verschillen, wordt zowel in de kleuterklas als in de lagere klassen heel wat aandacht besteed aan brede basiszorg. Dit betekent dat de klasleerkracht in de mate van het mogelijke rekening houdt met de eigenheid en de capaciteiten van elk kind. Ieder kind moet op onze school de kans krijgen om zich optimaal te ontplooiën, zowel op socio-emotioneel, psycho-motorisch als cognitief vlak. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor de 'zorgkinderen' in de brede zin van het woord. Ook meerbegaafde kinderen moeten voldoende gestimuleerd en uitgedaagd worden. Vanuit deze visie is er veel aandacht voor natuurlijke differentiatie in fase 0.

Tijdens het proces van handelingsgericht werken hebben we steeds aandacht voor de sterktes van de leerlingen. De positieve aspecten moeten zeker benoemd worden. We leren kinderen inzicht krijgen in hun sterktes en zwaktes, helpen hen in het aanvaardingsproces en leren hen gebruik maken van hulpmiddelen.

Om elke leerling optimale groeikansen te geven, plaatsen wij de onderwijsbehoeften centraal en stimuleren we de ontwikkeling via een krachtige leeromgeving. Deze krachtige leeromgeving kenmerkt volgende principes:

- De leerkracht creëert een leerklimaat dat positief, veilig en rijk is. Hierbij wordt rekening gehouden met het ontwikkelingstempo, de individuele mogelijkheden en de achtergrond van de leerlingen. Dit doet de leerkracht door te differentiëren in tempo, werkvorm, evaluatie,....
Er wordt gezorgd voor een warme, veilige, geborgen sfeer, zodat iedereen zich goed kan voelen en zichzelf kan zijn.
- De leerkracht probeert zoveel mogelijk aan te sluiten bij de zone van naaste ontwikkeling van de leerlingen. Leerkrachten werken gestructureerd, maar laten voldoende ruimte om aan te sluiten bij ervaringen en leefsituaties van de leerlingen. De inzet van hedendaagse media is in dit proces niet weg te denken.
- De leerkracht kiest gepaste werk –en groeperingsvormen naargelang het beoogde doel. Een flexibele aanwending hiervan zorgt ervoor dat leerlingen coöperatief samenwerken. Afhankelijk van het beoogde doel kiest de leerkracht afwisselend voor homogene of heterogene groepen. De leerkracht treedt hierbij op als begeleider en biedt verschillende vormen van hulp en ondersteuning.
- De kracht van de leerkracht is onontbeerlijk. Zonder een sterke leerkracht, wordt er geen resultaat geboekt. De leerkracht tracht efficiënt om te gaan met verschillen tussen leerlingen en reflecteert hierbij regelmatig over zichzelf. De leerkracht leert het positieve te zien in elke leerling en probeert dit aan te wenden in het dagdagelijks werken.

Fase I: verhoogde zorg

Als de ontwikkeling van een kind niet vlot, ondanks de krachtige leeromgeving in de basiszorg en het afstemmen op de behoeften van de leerling, dan wordt er tijdens een zorgoverleg besproken welke verdere stappen kunnen gezet worden om het ontwikkelingsproces te stimuleren.

In deze fase is er uiteraard nog steeds oog voor de krachtige leeromgeving. Deze leerlingen hebben meer dan wie ook een veilig pedagogisch klimaat nodig, dat is afgestemd op hun specifieke onderwijsbehoeften. Het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften is in deze fase een noodzakelijke eerste stap. Het formuleren van een duidelijke zorgvraag is de basis voor het uittekenen van de onderwijsbehoeften.

- Om de hulp te kunnen afstemmen op de behoeften van de leerlingen zijn observaties en bevindingen van de leerkracht heel belangrijk. Deze worden besproken en geanalyseerd op een zorgoverleg. Er wordt gezocht naar sterke leermomenten bij die leerling. Hoe kunnen deze momenten worden vergroot? Wat betekent dit voor mij als leerkracht? Wat betekent dit voor de ouders, klasgenoten, klasruimte,... Kortom, we vragen ons af wat de leerling nodig heeft om het doel te kunnen behalen. Dit op vlak van instructie, opdrachten, materialen, werkvormen, feedback, klasgenoten, leerkracht en ouders.

- De leerkracht zoekt samen met het zorgteam naar een aanpak waarin de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen vervuld worden. Leerlingen met gelijke of gelijkaardige onderwijsbehoeften kunnen uiteraard geclusterd worden.
- Soms is het noodzakelijk om te differentiëren, stimuleren, remediëren of compenseren, ook al is er (nog) geen sprake is van een diagnose. Het zorgteam ondersteunt hierin de klasleerkracht die verschillende mogelijkheden kan uitproberen.
- Op regelmatige basis wordt er geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.
- De rol van zorgleerkracht bestaat er in om materiaal te zoeken en aan te bieden, kleine groepjes te begeleiden, de klas op te splitsen,... Ook het bijhouden van dossiers in 'Schoolonline' en het organiseren van overlegmomenten behoort tot de taak van de zoco.
- In het kleuter observeert de zorgleerkracht tot aan de herfstvakantie ongeveer. Daarna bekijkt ze wie er zorg of uitbreiding nodig heeft. Afhankelijk van de noden wordt dit dan opgenomen door de klasleerkracht of de zorgleerkracht.

Fase 2: uitbreiding van zorg

In bepaalde gevallen is schoolinterne expertise ontoereikend om het kind verder te brengen in zijn ontwikkeling. De school doet dan een beroep op de expertise van het CLB. Op basis van wat er reeds gebeurde in fase 0 en fase 1 voor die leerling, beslist het CLB welke stappen er gezet zullen worden. Dit gebeurt uiteraard steeds in overleg met de school, de ouders worden steeds op de hoogte gebracht van de tussenkomst van het CLB, alsook wordt hun instemming gevraagd.

- De klasleerkracht signaleert dat de verhoogde zorg voor die leerling ontoereikend is. Ook ouders kunnen met hun problemen bij het CLB terecht. De hulpvraag zal steeds tijdens een overleg duidelijk geformuleerd worden in een signaleringsfiche, zo wordt de zorgvraag verder geanalyseerd.
- Aan de hand van een brede probleemanalyse en de nodige aandacht voor de leerling –en omgevingskenmerken zal het CLB een traject opstarten. Dit kan eventueel gepaard gaan met diagnostisch onderzoek. Het CLB onderzoekt wat de leerling nodig heeft in het onderwijs en eventueel in de opvoeding en bespreekt dit dan met alle betrokkenen. Op basis hiervan spreekt het CLB een advies uit. Dit kunnen REDICO-maatregelen zijn en eventueel curriculumdifferentiatie. Samen met de school wordt er afgestemd wat haalbaar is binnen de school en de klas.
- Tussenkomst van andere externen kan in deze fase ook aan de orde zijn. De school werkt samen met logopedisten, kinesisten, psychologen, revalidatiecentra, ondersteuningsnetwerk,... Regelmatig overleg tussen school en deze externen is zeer belangrijk en wordt nauw opgevolgd.
- Op het vlak van doorstroming en oriëntering bekijkt de school steeds de individuele leerling en tracht tot een besluit te komen dat voor die leerling meest aangewezen is. Uiteraard spelen ook hier ouders en eventueel externen een belangrijke rol en wordt overleg tussen alle betrokkenen georganiseerd. We denken hierbij aan zittenblijven, oriëntering naar IB, schoolloopbaanversnelling. Indien zittenblijven ter sprake komt, wordt hiervoor steeds een protocol ingevuld.
- De zorgleerkracht maakt telkens verslag van maatregelen en overlegmomenten en vult het kinddossier aan.

Fase 3: IAC (individueel aangepast curriculum) of overstap naar een school op maat

Soms blijken de inspanningen die gedaan worden om de nodige zorg voor een leerling te realiseren onvoldoende. De leerling voelt zich niet goed, functioneert niet beter met de geboden zorg, de ontwikkeling stagneert.... In dit geval kan het advies richting overstap naar een andere school zich opdringen. Dit kan een school van het gewoon of buitengewoon onderwijs zijn. Ook kan het opstarten van een IAC een noodzaak zijn.

Het is heel belangrijk dat dit nieuws voor ouders of leerlingen nooit onverwacht komt. Het is steeds een logische volgende stap in het zorgtraject.

Als school begeleiden en ondersteunen wij (samen met het CLB) de ouders, de leerling en het team. De ouders worden actief in dit proces betrokken. Samen met hen wordt er gezocht naar een school die de expertise heeft om de leerling maximale ontwikkelingskansen te bieden. We maken steeds een overzicht op van de onderwijs –en ondersteuningsbehoeften en leggen indien gewenst contacten met scholen die hieraan voldoen. De eindbeslissing ligt uiteraard steeds bij de ouders.

- Indien de ouders geen overstap verkiezen en de leerling blijft op school, dan zal de school communiceren over hoe het traject verder zal lopen met de leerling. De maatregelen die reeds van kracht waren in fase 2 blijven verder lopen. De ouders zijn op de hoogte over het feit dat de school niet over de gespecialiseerde ervaring, materiële middelen en/of omkadering beschikt waar hun kind nood aan heeft.
- Indien er een inschrijvingsvraag komt van een leerling met een verslag buitengewoon onderwijs, dan wordt deze mogelijks ingeschreven onder ontbindende voorwaarden. Voor deze leerlingen wordt afgetoetst of de draagkracht van de school voldoende is. Samen met het CLB en het team wordt er gezocht naar aanpassingen die redelijk zijn. Aan het einde van de draagkrachtafweging valt de beslissing of de leerling definitief wordt ingeschreven of als de inschrijving ontbonden wordt.
- Indien er een inschrijvingsvraag komt van een leerling met specifieke onderwijsbehoeften die geen verslag buitengewoon onderwijs heeft, dan wordt er een overleg georganiseerd. Op dit overleg spreken de ouders hun verwachtingen uit ten opzichte van de school en vraagt de school informatie op over de specifieke noden van de leerling.